

Over Icoonlandschappen

Een Icoonlandschap is een gebied dat ons toont hoe mooi, rijk en inspirerend ons land kan zijn, waar de geschiedenis nog zichtbaar is en waar flora en fauna bewaard zijn gebleven.

Nederland kent geen nationaal beleid (meer) ten aanzien van Nationale Landschappen. De in 2004 door het toenmalig Ministerie van VROM hiervoor aangewezen gebieden maken sinds 2011 geen deel meer uit van het regeringsbeleid. Hoewel veel provincies de Nationale Landschappen hebben overgenomen, is er meestal geen budget om deze te onderhouden. Daarmee is helaas een einde gekomen aan de nationaal gedragen status van deze landschappen.

Als antwoord op deze ontwikkeling is de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap gestart met de campagne 'Icoonlandschappen'. Bedoeld om gebieden met een bijzondere betekenis voor het Nederlands cultuurlandschap te belonen met de waardering die zij verdienen; een erkenning die deze landschappen in Nederland op de kaart zet, een kroon op het werk van de mensen die bij deze gebieden betrokken zijn, en een aansporing om ook in de rest van ons land respectvol met het landschap om te gaan.

Bezoek ook de website

Meer informatie over de campagne Icoonlandschappen vindt u op de website www.icoonlandschappen.nl.

Bekijk op de website ook de video over De Sint-Jansberg! Hierin laat presentator Jeroen Noordzij zien waarom De Sint-Jansberg zo'n speciaal gebied is dat de titel Icoonlandschap met recht en trots mag dragen.

Bekijk de video op www.icoonlandschappen.nl

Het werk van de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap wordt mede mogelijk gemaakt door de steun van de Nationale Postcode Loterij.

Begrenzing Icoonlandschap De Sint-Jansberg

Kaartgegevens: pdok.nl

De Sint-Jansberg Icoonlandschap

VERENIGING NEDERLANDS
CULTUURLANDSCHAP

Over De Sint-Jansberg

Geschiedenis

Tijdens de voorlaatste ijstijd werden de rivieren de Rijn, Maas en Waal omlaag gedwongen richting Noord-Limburg, waar ze een soort gigantische delta van kreekjes en stromen vormden. Langzaam kwamen de rivieren weer in hun oorspronkelijke stroomgebieden terecht, doordat ze zich meanderend door de voet van de achtergebleven stuwwallen groeven. Hierdoor is ook de stuwwal bij de Sint-Jansberg zeer steil, en daalt deze snel af naar het Maasdal.

Nergens anders in Nederland kent een stuwwal nog zo'n gave overgang in het aangrenzende landschap als bij de uitloper van de Sint-Jansberg. Dit veengebied staat bekend als het 'verloren land', waarschijnlijk omdat het moeras aanvankelijk ongeschikt was voor landbouw.

Dit moeras is ook bekend onder de naam het Koningsven, verwijzend naar de vroegere koning van Pruisen. Het gebied schoof namelijk regelmatig heen en weer tussen Nederland, Duitsland en Frankrijk, en vormde meermaals het strijdtoneel van oorlogen en veldslagen. De bekendste is wel de Slag op de Mookerheide in 1574, die twee broers van Willem van Oranje het leven kostte en de Spanjaarden de overwinning bracht.

Natuur en landschap

De natuur en het landschap van de Sint-Jansberg zijn al sinds jaar en dag prachtig en afwisselend. Rijke loofbossen en verwaaide dennen prijken op de heide, met vergezichten op Cuijk en de Maasvallei. Kleinschalig landschap voert de boventoon, en ligt er natuurlijk en behaaglijk bij dankzij de Vereniging Natuurmonumenten.

Diezelfde vereniging heeft de harde grens met de intensieve agrarische bedrijven bovenop de heuvels verzacht met nieuwe bossen, hagen en graften. Aan de voet van de Sint-Jansberg is iets van de glans van het Koningsven van weleer teruggekeerd. Kartelblad, orchideeën en drasland, gevoed door kwelwater uit de stuwwal, zijn daar mogelijke voorbodes voor nog veel meer moois.

De glasheldere beken, drie meertjes en het groene water zijn stuk voor stuk beeldbepalend voor de Sint-Jansberg, net als de nog altijd functionerende watermolen. In de zwaar beboste heuvels is de oorspronkelijke tuin van de Baron van Verschuier weer vrijgezet en zichtbaar gemaakt, compleet met terrassen en parkbomen. De baron heeft het Koningsven destijds gered van de drooglegging.

Om de ontgrondingen en nieuwe moerasgebieden heen is een schil van kleinschalig cultuurlandschap aangelegd door de ontgrondingsfirma Teunesen. Dassen en allerlei andere dieren profiteren van dit veranderende landschap.

De overheersende naaldbospercelen worden geduldig en geleidelijk omgevormd tot rijke loofbossen. Door selectief en slim sommige paden af te sluiten, weet Natuurmonumenten voldoende rustgebieden te creëren. Hierdoor kunnen dieren die elders zo vaak worden opgeschrikt en gestoord hier veilig onderdak vinden.

Zo is op een betrekkelijk klein oppervlak een voor Nederlandse begrippen ongekend fraai en gevarieerd landschap ontstaan. Met respect voor het verleden en toekomstbestendig.

Over de Vereniging Nederlands Cultuurlandschap

De Icoonlandschappen worden benoemd door de **Vereniging Nederlands Cultuurlandschap (VNC)**, die daarbij samenwerkt met lokale partijen.

De VNC zet zich in voor herstel en behoud van het cultuurlandschap in Nederland en doet dit onder meer door aanleg en onderhoud van landschapselementen zoals heggen, houtwallen en struweelhagen.

De missie van de VNC is dan ook om 'Nederland weer mooi' te maken. Door de komst van het prikkeldraad en grootschalige ruilverkavelingen zijn veel planten en dieren uit het landschap verdwenen en heeft het veel van haar schoonheid en identiteit verloren. Wij werken samen met boeren, natuurorganisaties, overheden en andere partijen om het landschap weer aan te kleden met landschapselementen. Zo ontstaat een natuurlijk cultuurlandschap, met respect voor het verleden en voor de mensen die daar nu werken, wonen en recreëren. Dat is niet alleen belangrijk voor de biodiversiteit maar ook gunstig voor recreatie en toerisme. We profiteren er dus allemaal van!

Meer informatie over het werk van de VNC leest u op de website www.nederlandscultuurlandschap.nl

U kunt de VNC steunen door lid te worden.

Vind en volg **Vereniging Nederlands Cultuurlandschap** ook op social media

